

[Sønderup.]

Da rigsdagssamlingen i oktober måned tog sin begyndelse, var vi i hvert fald for mit partis vedkommende meget spændt på, hvilke konsekvenser regeringen ville drage af det økonomiske skred, som kronensænkningen medførte. Jeg skal ikke bebrejde regeringen dens holdning til selve kronensænkningen. Under de givne omstændigheder har man jo fra mange sider erkendt, at der var ingen vej udenom. Erhvervsfolkene stillede sig bagved, men der er mangt og meget, der tyder på, at den taktiske udnyttelse af dette spørgsmål og denne sag, som man fra visse sider har betjent sig af, i hvert fald med baggrund i kommunevalgene har givet en vis bonus. Om den så er holdbar, når realiteterne i højere grad melder sig, er en anden sag.

Det, der er regeringens store ansvar i forbindelse med dette problem, er, at den ikke har draget de rette konsekvenser af den ændrede økonomiske situation, vi kom til at stå overfor. Det var ikke regeringens skyld, at England devaluerede, men det er regeringen Hedtofts skyld, at det ikke blev gjort befolkningen begribeligt, at der var sket et så stort skred i vor økonomi, at det nødvendigvis måtte få følger, og at man ikke kunne klare det ved at lade stå til og ved at prøve på at flytte om med sorteper.

Der er begyndt igen i lighed med, hvad tilfældet var i 30'erne, at hæve sig bekvemrede røster om vort demokratis fremtid. Jeg skal slet ikke nægte, at der er mangt og meget i så henseende, der kan give anledning til ængstelse, selvom man mener, at de talrige udtalelser, der kommer til orde for den opfattelse, nu og da er udtryk for et vist hysteri, men der er nu en kerne af sandhed i betragtningerne.

Der tales både i tide og utide om demokrati og folkestyre. Jeg siger heroverfor, at det gælder på dette område som på så mange andre, at ord gør det så vist ikke. Det er livets praksis, det kommer an på. Derfor er det netop med henblik på den kritiske økonomiske situation, der, hvadenten nu den socialdemokratiske ordfører synes om det eller ikke, tegner sig ude i horisonten, et problem for demokratiet i en sådan situation, om det har mod til at sige befolkningen sandheden. Hvis et demokrati ikke siger befolkningen sandheden, når det er mindre glædelige tidender, det drejer sig om som f. eks. i forbindelse med en forringelse af de økonomiske tilstande, så venter der os en eneste stor inflationsperiode, der vel for en stund kan narre de godtro-

ende, men hvis slutresultat bliver et økonomisk sammenbrud.

Når nu talen er om ængstelsen for at tage et ansvar og for at sige befolkningen ubehageligheder eller gøre opmærksom på en uheldig tendens på dette eller hint område, kan man nævne den behandling, lukkeloven fik her i tinget for nogle få dage siden. Da kunne man ikke undgå at få en følelse af, at man så at sige fra alle sider var indforstået med, at denne lukkelov indebar spiren til en weekendordning, som det danske folk alle forhold taget i betragtning ikke har råd til fremover, men der var ingen, der turde være ved det. Såvidt jeg kunne skønne af den afstemning, der fandt sted, var det kun venstremænd, der stemte imod. (*Statsministeren* [Hans Hedtoft]: Hvordan var det med hovedstadens venstre?). Vi plejer ved disse forhandlinger at have det sådan, at hovedstadens venstre også møder med en ordfører, så den højtærede statsminister og ordføreren kan til sin tid forhandle det forhold sig imellem.

Henholdsvis den højtærede statsminister og den højtærede handelsminister har ved given lejlighed forsøgt at karakterisere situationerne ordsprogsvis. Handelsministeren sagde, at vi lå lunt i svinget, og så indtrådte begivenhederne hin mindeværdige søndag den 18. september, hvor det nok kan antydes, at regeringen oplevede nogle af de mest farefulde timer, som ministeriet til dato har været ude for. Og den højtærede statsminister karakteriserede situationen på den måde, at han meget rigtigt kunne sige, at nu blæste det om hjørnet, nu kulede det op. Ja, højtærede statsminister, det tør nok antydes, at det kulede op, og for at blive i billederne er uvejret ikke i mindste måde løjet af. Men der er det besynderlige og foruroligende ved det, at man vedblivende opfører sig, som om det fortsat er magsvejr, som om vi, som den højtærede handelsminister sagde, fortsat lå lunt i svinget. Statsministeren har konstateret, at uvejret er over os, men jeg ved ikke, hvordan de øvrige ærede medlemmer har det. Jeg kan da ikke få øje på et eneste område, hvor man fra regeringens side har gjort nogen synderlig indsats for at afværge uvejrets uhyggelige hærgen.

Umiddelbart efter devalueringen begyndte man at forberede de forskellige lønforhandlinger, og det er min opfattelse, at det var skæbnesvangert, at regeringen på et altfor sent tidspunkt gav udtryk for, at disse løn-aftaler måtte hvile på et realitetsbetonet grundlag. Såvidt jeg kan huske, skete det i